

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК
Оксана ГОМОТЮК
« 31 » *серпень* 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 31 » *серпень* 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ
Святослав ПИТЕЛЬ
« 31 » *серпень* 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Освітньо-професійна програма – Менеджмент соціокультурної діяльності

кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	2	3	42	42	5	12	109	210	3
Заочна	2	3	8	4	-	-	198	210	3

Тернопіль – 2023

31.08.2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15 червня 2022 р.).

Робочу програму склала к. іст. н., доцент кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Олена СТЕФАНІШИН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри,
к. іст. н., доцент

Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності», протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
канд. іст. наук , доцент

Олена СТЕФАНІШИН

Гарант ОПШ
канд. іст. наук , доцент

Олена СТЕФАНІШИН

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Культурно-дозвілєва діяльність»

1. Опис дисципліни «Культурно-дозвілєва діяльність»

Дисципліна	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 7	Галузь знань – 02 Культура і мистецтво	Статус дисципліни <i>обов'язкова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 028 Менеджмент соціокультурної діяльності	Рік підготовки: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i> Семестр: <i>Денна – 3</i> <i>Заочна – 3</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Менеджмент соціокультурної діяльності»	Лекції: <i>Денна – 42</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 42</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 210	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 109</i> <i>(тренінг, КПІЗ – 12 год)</i> <i>Заочна – 198 год.</i> Індивідуальна робота – <i>5 год</i>
Тижневих годин – 15, з них аудиторних – 6		Вид підсумкового контролю: <i>Денна – екзамен</i> <i>Заочна – екзамен</i>

2. Мета і завдання дисципліни «Культурно-дозвіллева діяльність»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування студентами теоретико-методологічних основ культурно-дозвіллевої діяльності та сфер її реалізації; формування фахових компетентностей щодо організації та здійснення культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення.

2.2. Завданнями вивчення дисципліни є:

- допомогти студентам усвідомити роль соціокультурної діяльності як важливого суспільного явища;
- ознайомити студентів з історичними етапами становлення світового та вітчизняного дозвіллевого простору;
- сформувати систему знань про сутність, принципи, функції, класифікацію дозвілля, структуру та її рівні;
- розглянути основні види дозвіллевої діяльності та можливості їх організації в сучасних умовах;
- володіти методикою культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення;
- забезпечити оволодіння досвідом організації та здійснення культурно-просвітницької дозвіллевої діяльності в культурно-дозвіллевих установах та освітніх закладах різного рівня;
- виробити навички аналізу практичного досвіду та пошуку інноваційного розв'язання проблем соціокультурної сфери.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни:

СК4. Вміння використовувати адекватний професійний інструментарій для розробки та оперативного управління соціокультурними проектами.

СК6. Здатність планувати, управляти та контролювати виконання поставлених завдань та прийнятих рішень.

СК14. Здатність організовувати роботу з різними стейкхолдерами соціокультурної діяльності.

СК16. Здатність створювати соціокультурні послуги.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

«Психологія професійної діяльності», «Вступ до фаху», «Технологія та практика соціокультурної діяльності».

2.5. Результати навчання:

ПР3. Організовувати професійний час.

ПР4. Здійснювати практичну діяльність відповідно до чинного законодавства.

ПР5. Оцінювати специфіку застосування принципів управління в соціокультурному менеджменті.

ПР6. Класифікувати та знаходити інноваційні рішення для створення, реалізації і забезпечення соціокультурних потреб людини.

ПР7. Здійснювати проєктувальну роботу.

ПР8. Визначати соціокультурний потенціал різних стейкхолдерів культурного життя.

ПР10. Вивчати, узагальнювати та адаптовувати найкращий досвід соціокультурної розбудови.

ПР11. Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність.

ПР12. Формулювати, аргументувати професійні завдання.

ПР15. Вміти встановлювати діалог з різними професійними суб'єктами та групами.

3. Програма навчальної дисципліни «Культурно-дозвіллева діяльність»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Історичні аспекти становлення та функціонування сфери дозвілля

Передумови становлення та функціонування сфери дозвілля у період Античності (від III тис. до н. е. до V ст. н. е.). Дозвілля як самостійна складова соціокультурної сфери античного суспільства. Поява суспільного (громадського) дозвілля.

Загальні тенденції дозвілля за часів Середньовіччя (V – сер. XV ст.). Вплив загальних соціально-культурних процесів на розвиток дозвіллевої сфери часів Середньовіччя: пріоритет релігійних цінностей, жорстка станова диференціація, декларативна форма участі в суспільному житті. Регламентація соціального часу і соціальної життєдіяльності та їх вплив на дозвіллеві потреби суспільства.

Розбудова сфери дозвілля у період Відродження (XIV-XVI ст.). Дозвілля як засіб становлення власної волі та творчого начала в людині у період Відродження. Моральні та етичні виміри дозвілля. Особливості дозвіллевих потреб та види дозвіллевих занять доби Відродження. Формування кружків освічених людей.

Розвиток сфери дозвілля за індустріальної доби (середина XVII ст. – середина XX ст.). Урбанізація, технічний та промисловий розвиток як передумови для кількісних та якісних змін дозвілля. Види і особливості світського дозвілля. Зародження туристичного, курортного і паркового дозвілля. Специфічні ознаки загальнодоступної дозвіллевої діяльності.

Література: 2; 9; 10; 19; 20; 21.

Тема 2. Основні етапи організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні

Першоджерела розвитку сфери дозвілля в дохристиянські часи (VI – X ст.). Святково-обрядове дійство як засіб втілення потреби консолідації спільноти та передання соціальних і культурних традицій. Давні форми дозвіллевої діяльності українського народу. Спільні форми колективного дозвілля релігійно-соціального спрямування.

Виникнення перших національно-релігійних громадських організацій, братських шкіл, об'єднань, етнічно-культурних клубів. Розбудова сфери дозвілля України (XIX –

поч. ХХ ст.) Види дозвіллевої діяльності: діяльність братств. Урізноманітнення сфери дозвілля та особливості змісту дозвіллевої діяльності в напрямі просвіти.

Український культурно-просвітницький рух. Зародження культурно-освітніх організацій (гуртків), клубів, товариств культурно-просвітницького спрямування. Діяльність культурно-просвітницьких, туристично-краєзнавчих об'єднань та молодіжних товариств.

Календарні свята і обряди як поєднання раціонального досвіду та високоестетичних традицій.

Література: 8; 10; 12; 13; 17; 20.

Тема 3. Сутність та структура культурно-дозвіллевої діяльності

Сутнісні ознаки соціально-культурної та культурно-дозвіллевої інфраструктур. Культурно-дозвіллева діяльність як самостійна галузь педагогічної науки. Сутність культурно-дозвіллевої діяльності, основні поняття (культура вільного часу, рекреація, дозвілля, відпочинок, розваги, вільний час). Структура дозвіллевої діяльності. Інститути культурно-дозвіллевої діяльності (сім'я, державні установи, громадські об'єднання, підприємства, комерційні установи).

Сучасні культурно-дозвіллеві центри як осередок створення позитивного культурно-дозвіллевого середовища. Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля. Проблеми культурно-дозвіллевої діяльності. Сучасні позитивні тенденції розвитку культурно-дозвіллевого середовища. Організація відпочинку як цілісний комплекс послуг. Дозвіллева діяльність як особистий вибір людиною занять у вільний час.

Література: 4; 9; 10; 20; 22.

Тема 4. Соціальні функції, напрями і способи організації культурно-дозвіллевої діяльності

Соціальні функції культурно-дозвіллевої діяльності. Принципи культурно-дозвіллевого середовища. Цілепокладання в культурно-дозвіллевій діяльності. Суспільний і культурний потенціал дозвілля. Роль культурної політики і правових механізмів у розвитку дозвіллевої діяльності.

Напрями і способи організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні. Організація певних видів масового самодіяльного дозвілля. Розвиток книжкової справи. Організація культурно-художніх фестивалів і конкурсів. Нові форми музейного обслуговування. Нові тенденції в діяльності установ громадського харчування і розважальних центрів. Організація внутрішнього туризму на ринковій основі.

Поняття культурно-дозвіллевої інновації. Різноманітність форм проведення дозвіллевої діяльності. Діяльність організатора дозвіллевої діяльності та його соціальний статус.

Література: 2; 4; 9; 10; 14; 20.

Тема 5. Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери

Макро- та мікросоціологічні підходи у вивченні явищ вільного часу та дозвілля. Макросоціологічний рівень: дозвілля як соціальна система, що вивчає культурно-дозвіллеву сферу суспільства. Мікросоціологічний рівень: інтеракція як основа

цілісності соціального життя. Напрями макросоціологічного підходу: функціоналізм (Г. Спенсер, Е. Дюркгейм, Р. Мертон, Т. Парсонс).

Функції контролю, латентні функції, дисфункції та їх прояв у сфері дозвілля. Теорії конфлікту (М. Вебера і Р. Дарендорфа). Класова природа дозвілля. Диференціація дозвілля як прояв соціальної нерівності.

Інтеракціональний підхід як методологія вияву соціальної природи дозвілля через відображення в соціальному індивідуального: теорія соціального обміну Дж. Хоманса, теорія символічного інтеракціонізму Дж. Міда і Г. Блумера.

Література: 10; 17; 20; 21; 22; 23.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ТЕХНОЛОГІЯ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 6. Теоретичні основи технології культурно-дозвіллевої діяльності

Поняття технології культурно-дозвіллевої діяльності. Соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності. Особливості технології культурно-дозвіллевої діяльності. Структура технологічного процесу. Етапи організації культурно-дозвіллевої діяльності. Механізм сприймання особистістю культурно-дозвіллевих програм. Культурно-дозвіллеве середовище та його сприйняття. Культурно-дозвіллеве середовище закладів культури. Ціннісні орієнтації у створенні культурно-дозвіллевого середовища.

Література: 8; 10; 12; 13; 17; 19; 20.

Тема 7. Основи методики культурно-дозвіллевої діяльності

Методика культурно-дозвіллевої діяльності як феномен. Соціально-психологічна атмосфера в закладах культурно-дозвіллевої діяльності. Основні методи, застосовувані в культурно-дозвіллевій діяльності. Види форм культурно-дозвіллевої діяльності (масові, групові, індивідуальні). Методика інформаційно-просвітницької діяльності. Методика художньо-публіцистичної діяльності. Методика культурно-розважальної діяльності.

Література: 2; 6; 10; 19; 20; 22.

Тема 8. Методика організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності

Психолого-педагогічні особливості організації культурно-дозвіллевої діяльності. Рівні розвитку дозвілля. Пасивний відпочинок. Активний відпочинок. Рекреаційна функція відпочинку. Пізнавальна активність дозвілля. Творчий, диференційований підхід до організації дозвілля. Зв'язок дозвілля з виробничою (навчальною) діяльністю колективу. Організація культурно-дозвіллевої діяльності з молоддю, людьми похилого віку, групами підвищеного ризику. Організація сімейного дозвілля. Місце та роль культорганізатора.

Література: 2; 4; 9; 17; 24; 25.

Тема 9. Специфіка ігрової діяльності та арт-терапії у сфері дозвілля

Поняття, мета та функції гри. Особливості гри як соціокультурної діяльності. Структура гри, вимоги до її проведення. Гра у структурі дозвілля (значення, ігрові

програми, класифікація ігор, вимоги до них). Методики проведення дозвіллевих ігор. Використання гри як терапевтичного засобу. Діагностичні ігрові методики. Індивідуальна ігротерапія. Терапевтичні та корекційні ігри.

Поняття арт-терапії та її цільове призначення. Основні принципи проведення арт-терапевтичного заняття. Методика групової тематично орієнтованої арт-терапії. Методика проведення лялькотерапії. Методика бібліотерапії (цілі, умови застосування, підбір матеріалу, етапи). Ізотерапія (типологія завдань, тематика, змістове наповнення). Казкотерапія (художні, дидактичні, психотерапевтичні, медитативні казки). Методика проведення корекційно-розвивального заняття.

Література: 5; 6; 14; 17; 19; 23.

Тема 10. Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення

Характеристика різних категорій потенційних учасників культурно-дозвіллевої діяльності за: місцем проживання, віком, професією, соціальним станом, уподобаннями. Знання особливостей аудиторії, що обслуговується – умова ефективної організації культурно-дозвіллевої діяльності.

Поняття про різнобічний характер потреб людини. Естетичний інтерес і його роль у формуванні особистості. Особливості керівництва процесом формування естетичних інтересів та потреб різних категорій населення. Можливість впливу громадських закладів (заклад освіти, театр, філармонія, бібліотека та ін.) на формування потреб у сфері дозвілля.

Література: 5; 6; 14; 15; 16; 17; 19; 23.

Тема 11. Організація культурно-дозвіллевої діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами

Дозвілля як важливий фактор соціально-культурної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами. Роль та місце дозвілля в житті та побуті дитини з особливими освітніми потребами. Обмежені можливості та їх вплив на дозвіллеву сферу.

Сфери, зміст і форми дозвіллевих занять дітей з особливими освітніми потребами. Соціалізація дітей з особливими освітніми потребами за допомогою розвиваючих ігор. Соціально-культурний патронат сім'ї дитини з інвалідністю. Адаптація та модифікація дозвіллевих активностей відповідно до нозологій.

Сутність, призначення та характеристика пасивного відпочинку. Інформаційне наповнення (контент) пасивного відпочинку, його відповідність віковим та індивідуальним особливостям. Медитативні практики для дітей з особливими потребами дошкільного віку.

Література: 5; 14; 17; 19; 21; 23.

Тема 12. Самодіяльна творчість як форма дозвілля

Аматорство як форма групового дозвілля. Різновиди аматорських об'єднань та їх характеристика. Самоуправління, творчість, лідерство в аматорських об'єднаннях. Самодіяльна творчість як прояв колективної діяльності. Види і жанри самодіяльної творчості. Гуртки та колективи художньої самодіяльності. Форми роботи в аматорському колективі. Значення, види та методика організацій індивідуальних форм

культурно-дозвіллевої діяльності. Організація та проведення комплексних масових заходів. Планування та облік гурткової роботи. Формування репертуару. Концертна діяльність.

Література: 5; 6; 9; 16; 17; 19; 23.

4. Структура екзаменаційного кредиту з дисципліни «Культурно-дозвіллева діяльність»

(денна форма навчання)

	<i>Кількість годин</i>					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг, КПЗ	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.						
Історія, теорія та методологія культурно-дозвіллевої діяльності						
<i>Тема 1.</i> Історичні аспекти становлення та функціонування сфери дозвілля	4	4	1	6	10	Поточне опитування, практичні завдання
<i>Тема 2.</i> Основні етапи організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні	2	2			9	Поточне опитування, практичні завдання
<i>Тема 3.</i> Сутність та структура культурно-дозвіллевої діяльності	4	4	1		9	Поточне опитування, практичні завдання
<i>Тема 4.</i> Соціальні функції, напрями і способи організації культурно-дозвіллевої діяльності	2	2			9	Тести, поточне опитування, практичні завдання
<i>Тема 5.</i> Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери	4	4			9	Поточне опитування, практичні завдання
Змістовий модуль 2.						
Технологія культурно-дозвіллевої діяльності						
<i>Тема 6.</i> Теоретичні основи технології культурно-дозвіллевої діяльності	2	4	1	6	9	Поточне опитування, практичні завдання
<i>Тема 7.</i> Основи методики культурно-дозвіллевої діяльності	4	4			9	Поточне опитування, практичні завдання
<i>Тема 8.</i> Методика організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності	4	4	1		9	Тести, поточне опитування, практичні завдання,
<i>Тема 9.</i> Специфіка ігрової діяльності та арт-терапії у сфері дозвілля	4	4	1		9	Поточне опитування, презентації результатів

						виконаних завдань
<i>Тема 10.</i> Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення	4	4			9	Поточне опитування, практичні завдання
<i>Тема 11.</i> Організація культурно-дозвіллевої діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами	4	4			9	Поточне опитування, презентації результатів виконаних завдань
<i>Тема 12.</i> Самодіяльна творчість як форма дозвілля	4	2			9	Поточне опитування, практичні завдання
Разом	42	42	5	12	109	Екзамен

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Сам. робота	Контрольні заходи
<i>Тема 1.</i> Історичні аспекти становлення та функціонування сфери дозвілля	2	1	17	Поточне опитування, практичні завдання, презентації результатів виконаних завдань
<i>Тема 2.</i> Основні етапи організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні			17	
<i>Тема 3.</i> Сутність та структура культурно-дозвіллевої діяльності			17	
<i>Тема 4.</i> Соціальні функції, напрями і способи організації культурно-дозвіллевої діяльності	2	1	17	
<i>Тема 5.</i> Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери			17	
<i>Тема 6.</i> Теоретичні основи технології культурно-дозвіллевої діяльності			17	
<i>Тема 7.</i> Основи методики культурно-дозвіллевої діяльності	2	1	16	
<i>Тема 8.</i> Методика організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності			16	
<i>Тема 9.</i> Специфіка ігрової діяльності та арт-терапії у сфері дозвілля			16	
<i>Тема 10.</i> Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення	2	1	16	

Тема 11. Організація культурно-дозвілєвої діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами			16	
Тема 12. Самодіяльна творчість як форма дозвілля			16	
Підсумковий контроль	8	4	198	Екзамен

5. Тематика практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Практичне заняття 1. Історичні аспекти становлення та функціонування сфери дозвілля

Мета: опанувати знання щодо історичних аспектів становлення та функціонування сфери дозвілля.

Запитання для обговорення:

1. Висвітліть передумови становлення та функціонування сфери дозвілля у період Античності.
2. Обґрунтуйте соціальну значимість дозвілля за Платоном.
3. Проаналізуйте філософську думку Арістотеля: «дозвілля як засіб втілення інтелектуального споглядання вільної людини й мудреця». Висвітліть свою думку.
4. Охарактеризуйте загальні тенденції функціонування сфери дозвілля за часів Середньовіччя.
5. Визначіть особливості дозвілєвих потреб та види дозвілєвих занять доби Відродження.
6. Обґрунтуйте основні тенденції динаміки сфери дозвілля у період індустріальної доби.

Література: 2; 9; 10; 11; 19; 20; 21.

Практичне заняття 2. Основні етапи організації культурно-дозвілєвої діяльності в Україні

Мета: ознайомити студентів із основними етапами організації культурно-дозвілєвої діяльності в Україні.

Запитання для обговорення:

1. Проаналізуйте форми колективного дозвілля релігійно-соціального спрямування.
2. Охарактеризуйте український культурно-просвітницький рух.
3. Обґрунтуйте взаємозв'язок культурно-дозвілєвої діяльності з сучасними умовами життя.
4. Визначіть основні пріоритетні тенденції розвитку та проблеми сучасного дозвілєвого простору в Україні.
5. Підготуйте повідомлення на теми: сімейні обряди, календарні свята і обряди, трудові свята і обряди (на вибір студента).

Література: 8; 10; 11; 12; 13; 17; 20.

Практичне заняття 3. Сутність та структура культурно-дозвілєвої діяльності

Мета: систематизувати знання студентів щодо сутності та структури культурно-дозвілєвої діяльності.

Запитання для обговорення:

1. Обґрунтуйте соціально-культурну цінність дозвілля та його роль у формуванні особистості.
2. Поясніть поняття: «дозвілля», «дозвілєва діяльність», «вільний час».
3. Визначте спільне та відмінне між поняттями: «соціокультурна діяльність», «культурно-дозвілєва діяльність», освітньо-дозвілєва діяльність.
4. Напишіть твір-есе на тему: «Професійна і волонтерська культурно-дозвілєва діяльність: спільне та відмінне».
5. Схематично зобразіть структуру культурно-дозвілєвої діяльності.
6. Обґрунтуйте поняття культурно-дозвілєвої діяльності, освітньо-дозвілєвої діяльності, дозвілєво-розважальної діяльності, дозвілєво-ігрової діяльності.

Література: 4; 9; 10; 11; 20; 22.

Практичне заняття 4. Соціальні функції, напрями і способи організації культурно-дозвілєвої діяльності

Мета: ознайомити студентів із соціальними функціями, напрямими і способами організації культурно-дозвілєвої діяльності.

Запитання для обговорення:

1. Висвітліть напрями і способи організації культурно-дозвілєвої діяльності в Україні.
2. Обґрунтуйте соціальні функції культурно-дозвілєвої діяльності.
3. Складіть таблицю видів дозвілля.
4. Підготуйте презентацію до теми заняття.
5. Розробіть задум художньо-публіцистичної програми, присвяченої актуальним проблемам молоді (тема на вибір студента).
6. Складіть анімаційну програму свята для дітей та молоді.

Література: 2; 4; 9; 10; 11; 14; 20.

Практичне заняття 5. Методологічні підходи та методи дослідження дозвілєвої сфери

Мета: засвоїти знання щодо методологічних підходів та методів дослідження дозвілєвої сфери.

Запитання для обговорення:

1. Обґрунтуйте макро- та мікросоціологічні підходи у вивченні явищ вільного часу та дозвілля.
2. Висвітліть напрями макросоціологічного підходу.
3. Складіть таблицю: функції контролю, латентні функції, дисфункції та їх прояв у сфері дозвілля.
4. У чому полягає суть класової природи дозвілля?
5. Проаналізуйте теорію соціального обміну Дж. Хоманса й теорію символічного інтеракціонізму Дж. Міда і Г. Блумера. Зробіть висновки.

Література: 10; 11; 17; 20; 21; 22; 23.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ТЕХНОЛОГІЯ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Практичне заняття 6. Теоретичні основи технології культурно-дозвіллевої діяльності

Мета: опанувати знання щодо теоретичних основ технології культурно-дозвіллевої діяльності.

Запитання для обговорення:

1. Обґрунтуйте поняття технології культурно-дозвіллевої діяльності.
2. Схематично зобразіть структуру технологічного процесу.
3. Висвітліть етапи організації культурно-дозвіллевої діяльності та механізм сприймання особистістю культурно-дозвіллевих програм.
4. Дослідіть культурно-дозвіллеве середовище закладів культури.
5. Проаналізуйте ціннісні орієнтації у створенні культурно-дозвіллевого середовища.
6. На конкретних прикладах розкрийте роль і місце ЗМІ у культурно-дозвіллевій діяльності. Розробіть алгоритм підбору інформаційного супроводу.
7. Складіть схему суб'єктивних факторів, що впливають на технологію культурно-дозвіллевої діяльності, вказавши їхній вплив на основні компоненти технологічного процесу.
8. Складіть схему об'єктивних факторів, які впливають на технологію культурно-дозвіллевої діяльності, вказавши їхній вплив на технологічний процес установи.

Література: 8; 10; 11; 12; 13; 17; 19; 20.

Практичне заняття 7. Особливості методики культурно-дозвіллевої діяльності

Мета: засвоїти особливості методики культурно-дозвіллевої діяльності.

Запитання для обговорення:

1. Розкрийте роль аніматора в організації змістовного дозвілля.
2. Проаналізуйте, на що потрібно звернути найбільшу увагу фахівцю під час організації дозвілля з людьми похилого віку. Відповідь обґрунтуйте.
3. Обґрунтуйте специфіку використання методу монтажу в культурно-дозвіллевій постановці.
4. Розробіть дозвіллеву програму для студентської молоді.
5. Розробіть зміст та структуру програми для сімейного відпочинку.

Література: 2; 6; 10; 11; 19; 20; 22.

Практичне заняття 8. Методика організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності

Мета: систематизувати знання студентів щодо методики організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності.

Запитання для обговорення:

1. Розкрийте суть методики організації пасивного та активного відпочинку,

організації сімейного дозвілля.

2. Складіть програму туристично-краєзнавчої роботи з дітьми молодшого шкільного віку.

3. Назвіть особливості організації дозвілля людей похилого віку.

4. Висвітліть основні види дозвіллевої діяльності та можливості їх організації в сучасних умовах.

5. Складіть правила сімейного дозвілля.

Література: 2; 4; 9; 11; 17; 24; 25.

Практичне заняття 9. Специфіка ігрової діяльності та арт-терапії у сфері дозвілля

Мета: ознайомити студентів із специфікою ігрової діяльності та арт-терапії у сфері дозвілля.

Запитання для обговорення:

1. Розкрийте специфіку арт-терапії та ігрової терапії.

2. Висвітліть особливості гри, структуру та вимоги до її проведення.

3. Чому гру вважають терапевтичним засобом?

4. Обґрунтуйте основні принципи проведення арт-терапевтичного заняття.

5. Проаналізуйте методику проведення лялькотерапії, бібліотерапії, ізотерапії, казкотерапії.

6. Підготуйте інтелектуальні ігри, гру конкурс, дидактичну гру для дітей дошкільного віку (на вибір студента).

Література: 5; 6; 11; 14; 17; 19; 23.

Практичне заняття 10. Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення

Мета: опанувати знання щодо особливостей культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення.

Запитання для обговорення:

1. Обґрунтуйте, чому знання особливостей аудиторії, що обслуговується, є умова ефективної організації культурно-дозвіллевої діяльності.

2. Висвітліть основні форми вивчення культурно-дозвіллевих інтересів населення.

3. Поясніть вплив громадських закладів на формування потреб у сфері дозвілля.

4. Розробіть план культурно-дозвіллевої діяльності за місцем Вашого проживання.

5. Підберіть цікавий відео-матеріал про організацію культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення.

6. Розробіть програму будь-якого культурно-дозвіллевого заходу для підлітків.

7. Розробіть план проведення екскурсії та шоу-програми для старшокласників.

8. Охарактеризуйте діяльність культурно-дозвіллевих центрів за такими параметрами: загальна характеристика, завдання, специфіка, напрями роботи, принципи, особливості організації, кадровий склад.

9. Висвітліть основні форми вивчення культурно-дозвіллевих інтересів різних категорій населення.

Література: 5; 6; 11; 14; 15; 16; 17; 19; 23.

Практичне заняття 11. Організація культурно-дозвілєвої діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами

Мета: систематизувати знання студентів щодо організації культурно-дозвілєвої діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами.

Запитання для обговорення:

1. Розробіть психокорекційну казку для дітей з особливими освітніми потребами.
2. Підберіть цікавий відео-матеріал про організацію дозвілля дітей з особливими освітніми потребами.
3. Підготуйте релаксаційні вправи для дітей з особливими освітніми потребами.
4. Чому у роботі з дітьми з ООП фахівці рекомендують медитативний живопис? Відповідь обґрунтуйте.
5. Розкрийте мету та мотивацію створення хобі-груп для дітей з особливими освітніми потребами.
6. Проаналізуйте сучасні технології та творчість дітей з особливими потребами. Наведіть приклад.

Література: 5; 11; 14; 17; 19; 21; 23.

Практичне заняття 12. Самодіяльна творчість як форма дозвілля

Мета: опанувати знання щодо самодіяльна творчість як форма дозвілля.

Запитання для обговорення:

1. Проаналізуйте види і жанри самодіяльної творчості.
2. Розкрийте значення роботи гуртків та колективів художньої самодіяльності.
3. Назвіть форми роботи в аматорському колективі.
4. Висвітліть значення, види та методик організації індивідуальних форм культурно-дозвілєвої діяльності.
5. Розкрийте взаємозв'язок різних видів творчості з дозвілєвою активністю.
6. Складіть таблицю: види дитячої творчості та їх характеристика.

Література: 5; 6; 9; 11; 16; 17; 19; 23.

КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Метою комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студентами з дисципліни та розвиток навичок самостійного пошуку та опрацювання літературних і статистичних джерел, вироблення особистого ставлення до проблем. КПЗ є завершальною стадією теоретичної та практичної роботи з дисципліни та виконується із застосуванням знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та практичних занять і охоплює зміст навчальної дисципліни загалом.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни «Культурно-дозвілєва діяльність» є формою наскрізних практичних завдань, виконання яких потребує засвоєння змісту конкретних тем з дисципліни та отримання навичок використання набутих знань шляхом проведення певних завдань.

Індивідуальні завдання виконує кожен студент шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату згідно із рекомендованим переліком тем. Реферат – це

завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Обсяг реферату – 10 сторінок (формат А4). Індивідуальна робота виконується студентом самостійно при консультуванні викладачем. КПЗ оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Можливий захист практичного індивідуального завдання шляхом усного звіту студента з підготовкою та оформлення презентацій з навчальної дисципліни «Культурно-дозвіллева діяльність».

ТЕМАТИКА

КОМПЛЕКСНИХ ПРАКТИЧНИХ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Історичні етапами становлення світового дозвіллевого простору.
2. Історичні етапами становлення вітчизняного дозвіллевого простору.
3. Передумови становлення та функціонування сфери дозвілля у період Античності.
4. Дозвілля як уособлення потреб вільних громадян у період Античності.
5. Загальні тенденції дозвілля за часів Середньовіччя.
6. Розбудова сфери дозвілля у період Відродження.
7. Дозвілля як засіб становлення власної волі та творчого начала в людині у період Відродження.
8. Розвиток сфери дозвілля за індустріальної доби (середина XVII ст. – середина XX ст.).
9. Календарні свята і обряди як поєднання раціонального досвіду та високоестетичних традицій.
10. Сутнісні ознаки соціально-культурної та культурно-дозвіллевої інфраструктур.
11. Сутність, принципи та функції дозвілля.
12. Класифікація дозвілля, структуру та його рівні.
13. Дозвіллева діяльність як особистий вибір людиною занять у вільний час.
14. Основні види дозвіллевої діяльності та можливості їх організації в сучасних умовах.
15. Сучасні культурно-дозвіллевi центри як осередок створення позитивного культурно-дозвіллевого середовища.
16. Сучасні проблеми культурно-дозвіллевої діяльності.
17. Сучасні позитивні тенденції розвитку культурно-дозвіллевого середовища.
18. Організація відпочинку як цілісний комплекс послуг.
19. Основні пріоритетні тенденції розвитку сучасного дозвіллевого простору як в Україні так і у світі.
20. Суспільний і культурний потенціал дозвілля.
21. Роль культурної політики і правових механізмів у розвитку дозвіллевої діяльності.
22. Напрями і способи організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні.
23. Діяльність організатора дозвіллевої діяльності та його соціальний статус.
24. Макро- та мікросоціологічні підходи у вивченні явищ вільного часу та дозвілля.

25. Етапи організації культурно-дозвілєвої діяльності.
26. Специфічні особливості інфраструктури сфери дозвілля молоді.
27. Методика культурно-дозвілєвої діяльності як феномен.
28. Проблема регулювання вільного часу та дозвілля.
29. Сучасні культурно-дозвілєві центри як осередки розвивального культурно-дозвілєвого середовища.
30. Сутність і особливості культурно-дозвілєвої взаємодії.
31. Партнерські морально-естетичні суб'єкт-суб'єктні відносини в подієвому середовищі.
32. Вільний час і дозвілля: сутність понять, їх тотожність і відмінність.
33. Величина, структура і зміст вільного часу.
34. Вторинний вільний час та шляхи збільшення його обсягу.
35. Суспільно та особисто організований вільний час.
36. Вибір захоплень у вільний час, їх рекреаційний і розвиваючий характер.
37. Сім'я як провідний соціальний інститут дозвілля.
38. Зміст та педагогічне значення аматорського відпочинку.
39. Принципи, функції, методи та форми організації дозвілля в соціумі.
40. Кваліфікаційні вимоги до організатора культурно-дозвілєвої діяльності.
41. Мета, завдання і функції інституту дозвілля.
42. Суспільні трансформації та їх вплив на зміни в структурі інституту дозвілля.
43. Гуманізація змісту виховного компонента дозвілля.
44. Принципи організації дозвілєвої діяльності.
45. Основні характеристики культурно-дозвілєвої діяльності в сучасних умовах.
46. Культурно-дозвілєва діяльність як засіб соціалізації особистості.
47. Суспільне регулювання та саморегулювання вільного часу.
48. Особливості організації та регулювання вільного часу різними групами населення.
49. Загальна характеристика інфраструктури дозвілля.
50. Заклади суспільного харчування як об'єкт міжособистісного спілкування та проведення вільного часу.
51. Парки як соціальні інститути дозвілля.
52. Туризм як активна, цілеспрямована споживча дозвілєва діяльність.
53. Особливості функціонування бібліотек, їх роль у розвитку в Україні інформаційного суспільства.
54. Музейна діяльність сучасного суспільства та її роль у трансформаційних процесах.
55. Інноваційні заклади культури як самостійні форми культурно-дозвілєвих організацій.
56. Функціональна і організаційні структури соціально-культурного простору та взаємозв'язків цього явища дозвілєвим простором.
57. Функціонування сучасних культурно-дозвілєвих центрів як осередків розвивального культурно-дозвілєвого середовища.
58. Фахові знання, вміння й навички організатора культурно-дозвілєвої

діяльності.

59. Основні форми вивчення культурно-дозвіллевих інтересів різних категорій населення.

60. Особливості діяльності молодіжних культурно-дозвіллевих центрів.

7. Самостійна робота

№ з/п	Тематика	К-сть годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Тема 1. Історичні аспекти становлення та функціонування сфери дозвілля	10	17
2.	Тема 2. Основні етапи організації культурно-дозвіллевої діяльності в Україні	9	17
3.	Тема 3. Сутність та структура культурно-дозвіллевої діяльності	9	17
4.	Тема 4. Соціальні функції, напрями і способи організації	9	17
5.	Тема 5. Методологічні підходи та методи дослідження дозвіллевої сфери	9	17
6.	Тема 6. Теоретичні основи технології культурно-дозвіллевої діяльності	9	17
7.	Тема 7. Основи методики культурно-дозвіллевої діяльності	9	16
8.	Тема 8. Методика організації групової, колективної та індивідуальної культурно-дозвіллевої діяльності	9	16
9.	Тема 9. Специфіка ігрової діяльності та арт-терапії у сфері дозвілля	9	16
10.	Тема 10. Особливості культурно-дозвіллевої діяльності з різними категоріями населення	9	16
11.	Тема 11. Організація культурно-дозвіллевої діяльності з дітьми з особливими освітніми потребами	9	16
12.	Тема 12. Самодіяльна творчість як форма дозвілля	9	16
РАЗОМ		109	198

8. Тренінг з дисципліни «Культурно-дозвіллева діяльність»

Тренінг		
1.	Підготовка дослідницьких проєктів і презентація результатів у вигляді мультимедійних презентацій.	6
2.	Підготовка дискусії за обраною темою. Пошук аргументів, доведення та спростування тез. Техніка і тактика аргументування. Мистецтво аргументації. Стратегія і структура дискусії у типових академічних і професійних ситуаціях.	6
Разом		12

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Культурно-дозвіллева діяльність» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- розв'язування тестових завдань;
- завдання на конструювання оптимального набору понять і категорій власного дослідження;
- поточне опитування;
- вирішення проблемних запитань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- аналітичні звіти, реферати;
- екзамен.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Культурно-дозвіллева діяльність» визначається як середньозважена величина, відповідно до питомої ваги кожної складової екзаменаційного кредиту.

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ)	Заліковий модуль 4	Разом
20 % 1. Усне опитування під час занять (5 тем по 5 балів) – 25 балів. 2. Письмова робота – 75 балів.	20 % 1. Усне опитування під час занять (7 тем по 5 балів) – 35 балів. 2. Письмова робота – 65 балів.	20 % 1. Написання та захист КППЗ – 80 балів 2. Виконання завдань під час тренінгу – 20 балів.	40	100 %

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-58	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	
1.	Мультимедійний проектор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення 2018, рік введення в експлуатацію 2019 Екран проекційний BRYAN 2:1,5 (1шт.)	
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox).	
3.	Фліпчарт	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Боровська О. В, Вікарій Л. В., Герасименко П. М. Інклюзивна освіта в ЗПО. Організація навчання. Київ : Шкільний світ, 2018. 120 с.
2. Главацька О.Л. Івент-менеджмент: теорія та практика: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2020. 319 с.
3. Главацька О.Л., Олійник Г.М. Програми анімаційних заходів: навчально-методичний посібник. Тернопіль : Вектор, 2020. 126 с.
4. Главацька О.Л. Формування якостей ділової людини у майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності. *Соціальна робота: виклики сьогодення : збірник наукових праць за матеріалами X Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 13-14 травня 2021 р.) / за заг. ред. О.В. Сороки, С.М. Калаур, Г.В. Лещук. Тернопіль : ТНПУ імені В. Гнатюка, 2021. С. 304–309. <http://socwork.elr.tnpu.edu.ua/article/10/>
5. Главацька О.Л., Олійник Г.М. Підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної сфери до анімаційної діяльності. *Інноваційна педагогіка. Науковий журнал*. Випуск 20. Том 1. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 111–116. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/20/part_1/20-1_2020.pdf
6. Главацька О.Л., Олійник Г.М. Соціокультурна анімація: методичні рекомендації / за ред. Поліщук В.А. Тернопіль: Вектор, 2019. 103 с.
7. Дмитренко С., Сліпченко В., Журибеда О., Подобед О. Інклюзія. Форми роботи. Київ : Шкільний світ, 2019. 200 с.
8. Зеленська Л. М. Івент-менеджмент : навч. посіб. Київ : НАКККіМ, 2018. 148 с.
9. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність: навчальний посібник. Суми :

Університетська книга, 2015. 122 с.

10. Культурно-дозвіллева діяльність у сучасному світі : кол. монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 328 с.

11. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Організація культурно-дозвіллевої діяльності» для студентів III курсу денної форми навчання зі спеціальності 028 – «Менеджмент соціокультурної діяльності» освітнього ступеня «бакалавр». Кременчук, 2019. 30 с.
https://document.kdu.edu.ua/metod/2019_1491.pdf

12. Ніколюк О.В., Дьяченко Ю.В., Савченко Т.В. Особливості розвитку івент-менеджменту в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 6. С. 98–103.

13. Олексюк Г.В., Ангелко І.В., Самотій Н.С. Івент-індустрія: розвиток та проблеми в Україні. *Регіональна економіка*. 2020. №3 (97). С. 120–130.

14. Олійник Г.М., Главацька О.Л. Практичні аспекти формування і розвитку творчих здібностей підлітків методами соціокультурної діяльності. *The XV International Scientific and Practical Conference «Distance learning: problems, ways of development and the latest technologies»*, December 25-27 2023, Munich, Germany. P. 272–275.

15. Олійник Г.М., Главацька О.Л., Брижак Н.Ю. Соціальний аніматор як суб'єкт соціокультурної діяльності. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Педагогіка та психологія. Випуск 1 (11)*, 2020. С. 157–160.
https://www.researchgate.net/profile/Volodymyr-Starosta/publication/343087438_Tasks_of_microteaching_in_the_context_of_Bloom%27s_taxonomy/links/5f21e6e4299bf13404925e52/Tasks-of-microteaching-in-the-context-of-Blooms-taxonomy.pdf

16. Організація літнього відпочинку дітей і молоді: навч.-метод. посіб. [для студентів-практикантів і організаторів літнього відпочинку дітей і молоді] / С.Я. Харченко та ін. Луганськ : Альма-матер, 2006. 244 с.

17. Організація освітньо-дозвіллевої діяльності з учнями 5-7 класів. Методичні рекомендації. / за ред. проф. А. Й. Капської. Тернопіль, 2014. 114 с.

18. Основи менеджменту: Конспект лекцій : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.

19. Педагогіка дозвілля. Основи івент-освіти: навчально-методичний посібник / колектив авторів: Н.М. Дем'яненко, І.В. Дубровіна, Л.А. Іванова, Л.О. Мільто, В.І. Саюк, В.О. Смікал, Н.В. Яременко; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ : НПУ Драгоманова, 2022. 200 с.

20. Петінова О. Б. Теорія та історія соціокультурної діяльності: навчальний посібник. Одеса, 2018. 77 с.

21. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник. Київ : Кандор, 2005. 166 с.

22. Поплавський М. М. Event-менеджмент у індустрії дозвілля. URL : <http://issues-culture-kuukim.pp.ua/article/view/141600> (дата звернення : 24.02.2020).

23. Пристінська М. С. Дозвілля школярів. Ігри кожного дня. Київ : Шкільний світ, 2018. 112 с.

24. Соціологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.І. Волович, М.І. Горлач,

В.Г. Кремень та ін. 6-те вид. К. : Центр учбової літератури, 2019. 808 с.

25. Соціологія виховання: підручник. 2-ге видання, доповнене і перероблене. Лукашевич М.П. Лукашевич О.М., Шандор Ф.Ф. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. 244 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
2. <http://hklib.npu.edu.ua/> – Наукова бібліотека Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова.
3. <http://www.koob.ru/> – Електронна бібліотека «Куб».
4. <http://elibrary.ru> – Наукова електронна бібліотека.
5. https://www.bookol.ru/nauka_obrazovanie/meditsina/203910.htm
6. <http://ap.uu.edu.ua/article/87>
7. http://epidruchniki.com/content/509_34Specifika_dozvillevogo_obslygovyvannya_invalidiv.html
8. <https://www.msp.gov.ua/projects/254/>
9. <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/649/1/%D0%9F%D0%B0%D1%81%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%8C%20%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0%20%D1%83%20%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D1%96%D0%BB%D0%BB%D1%8F.pdf>